

YETAKCHILIKDA ERKAK VA AYOLNING USLUBI

Axrorova Ruzixon Usmanovna

FarDU nemis va fransuz tillari kafedra mudiri dotsent f.f.b.f.d. (Phd)

Abduvaliyeva Zarnigor

FarDU lingvistika: fransuz tili mutaxassisligi 1- kurs magistranti

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada yetakchilikda erkak va ayolning uslubi. Rahbariyatda ayollar va erkaklarning uslublari har xilligi. Qanday farqlar yoki o'xshashliklar borligi, ayollar va erkaklar bu o'rindagi farqi va ular bunga qanday munosabatda bo'lishlari. Yetakchilikda ularning munosabati va o'rni haqida yoritilgan.

Kalit so'zlar: *gender tengligi, yetakchilik qobiliyati, ayollar va erkaklarning yetakchilik uslublari, rahbarlik rollari, yetakchilik individual yutuqlarga asoslangan jamoaviy o'rganish va o'zaro ta'sir, xulq-atvor.*

АННОТАЦИЯ

В этой статье стиль мужчин и женщин в руководстве. Мужчины и женщины имеют разные стили лидерства. В чем различия или сходства, разница между женщинами и мужчинами в таком положении и как они на него реагируют. Объясняются их взаимоотношения и роль в лидерстве.

Ключевые слова: *гендерное равенство, лидерские способности, стили лидерства женщин и мужчин, лидерские роли, лидерство, основанное на индивидуальных достижениях, коллективное обучение и взаимодействие, поведение.*

ANNOTATION

In this article, the style of men and women in leadership. Men and women have different styles of leadership. What are the differences or similarities, the difference between women and men in this position and how they react to it. Their relationship and role in leadership is explained.

Key words: *gender equality, leadership ability, women's and men's leadership styles, leadership roles, leadership based on individual achievements, collective learning and interaction, behavior.*

Ma'lumki, asosan erkaklar egallagan yetakchilik sohasiga ayollar ham kiradi. Rahbariyatda ayollar va erkaklarning uslublari har xil. Qanday farqlar yoki o'xshashliklar bor, ayollar va erkaklar nima qilishadi va ular bunga qanday munosabatda bo'lishadi? Ko'pincha erkaklar va ayollarning avtokratik va demokratik uslublari misolida ayollar va erkaklarning yetakchilik uslublari haqida asosiy ma'lumotlar mavjud. Ayollar va erkaklarning yetakchilik uslubidagi xatti-harakatlari yetakchilik rollari bilan bog'liq. Bunda erkaklar va ayollar uchun farqli vaziyatlar mavjud va ayollar yetakchi bo'lish uchun ko'proq to'siqlarga duch kelishadi, ayniqsa erkaklar egallaydigan yetakchi rollar uchun. Bu masala odatda xatti-harakatlardan ko'ra yetakchilik uslublari nuqtai nazaridan muhokama qilinadi.

Uslublardagi farqlar muhim bo'lishi mumkin, chunki ular odamlarning qarashlariga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan omillardan biri hisoblanib ayollar yetakchi bo'lishi kerakmi yoki yo'qligi haqidagi bahslar mavjud. Genderning yetakchilikka ta'sirini muhokama qilishda ayollarning odatiy diqqat markazida bo'lishi ajablanarli emas. Bir tomondan, yetakchilik uslubidagi tafovutlar ayollarning imkoniyatlardan va ayniqsa, yomon rahbarlik rollaridan chetlashtirish uchun asos bo'lishi mumkin. Boshqa tomondan, bir xillikni idrok etish ayollarning g'ururining an'anaviy manbai bo'lgan va yetakchi ayollarning yuqori ishlashiga hissa qo'shishi mumkin bo'lgan munosabatlar fazilatlarini tan olinmaydi. Ammo farqlar va o'xshashlik asosiy nuqta emas.

Shu sababli, ayollar va erkaklarning yetakchilik uslublari farq qiladi, erkaklar va ayollar bor turli ijtimoiy rollarda, masalan, oilada va ish joyida erkaklarning ayollardan asosiy farqlari, ya'ni erkakning qat'iyatli, nazoratli va ishonchli moyilligi, masalan: ular "tajovuzkor, ambitsiyali, dominant, mustaqil, o'ziga ishongan va raqobatbardosh" sifatida tavsiflanadi. Aksincha, ayollar mehribon, mehribon, yordam beradigan, hamdard, g'amxo'r, o'zaro munosabatlarda sezgir va muloyim bo'lgan turli xil xususiyatlarga ega.

Erkak va ayol lider rollarida malakali bo'lish uchun bir-birlarining yetakchilik uslubini qabul qilishga harakat qiladilar. Boshqacha qilib aytganda, bu rahbarlik jinsni bilmaydi. Liderning ta'rifi - bu guruh tomonidan lider deb atalgan shaxs, guruh a'zolari o'zini lider deb biladigan shaxs, guruhlarining qaroriga eng katta ta'sir ko'rsatadigan va haqiqatda bajaradigan shaxs etakchilik xatti-harakatlari. Vazifa xulq-atvoriga ko'ra, ayollar ishlab chiqarishni ta'kidlaydilar. Guruh yaxshi bajarilganda, ular vazifani bajarishda o'zlarining kuchli hissalarini davom ettiradilar, bunda erkaklar o'z hissalarini guruh yaxshi bajargan sari kamaytiradi. Rahbar ayollar erkaklarga qaraganda qo'ldagi vazifa haqida muloqot qilish uchun ko'proq vaqt sarflaydilar, chunki ular ko'proq ishni bajarishadi

Ayollar birinchi o'zaro munosabatlarda erkaklarga qaraganda ancha iliqroq deb baholanadi. Avtoritar rahbarlik uslubidan foydalanadigan ayollar xuddi shu uslubdan foydalanadigan erkaklarga qaraganda kamroq ijobiy qabul qilindi. Shuningdek, qaror qabul qilishda ayollar erkaklarga qaraganda demokratik yoki ishtirokchi uslubdan foydalanadilar. Ayollar nazorati ostida ishlagan erkaklar ayollarning rahbarligi uchun ko'proq ochiq edi. Ayol tinglash boshqalarni qulay va muhim his qiladigan mahorat sifatida qadrlanadi.

Ayollar o'zaro qanday munosabatda bo'lishadi va ular qanday usullardan foydalanadilar: birinchi navbatda, ayollar o'zaro teng huquqli (barcha odamlarning tengligiga ishonadigan shaxs) nuqtai nazariga ega.

Ikkinchidan, ayollar ko'proq hamkorlik va qo'llab-quvvatlovchi, erkaklar esa ko'proq hamkasblari ko'proq o'zini talab qiladi va raqobatbardosh bo'ladi.

Uchinchidan, ayollar hamjihat, hamdard, qo‘llab-quvvatlovchi, demokratik va xotirjam bo‘lgan liderlarni xohlashadi. To‘rtinchidan, aksariyat ayollar yetakchilikni kuch va hukmronlikdan ko‘ra ko‘proq yordam va tashkilotchilik sifatida qabul qiladilar.

Agar biz xulosa qilib aytgan bo‘lsak, ayollar va erkaklar teng darajada samarali rahbarlardir. Bundan tashqari, ayol va erkak liderlar konfliktlarni boshqarish uslublarida teng darajada samarali. Faqatgina farq ayollar va erkaklar nizolarni boshqarish uslublari yoshi, ma‘lumoti va boshqaruv tajribasini o‘z ichiga oladi - rahbarlar bir-biriga o‘xshash bo‘lishi kerak.

Shunday qilib, yetakchilik individual yutuqlarga asoslangan jamoaviy o‘rganish va o‘zaro ta‘sir, shuningdek, tenglik munosabatlari qobiliyatlari va hissiy jihatdan qayd etilgan razvedka. Erkak va ayol individuallikni namoyon qilishi mumkin, qat‘iyatlilik va hukmronlik ijtimoiy jihatdan erkaklarga xosdir. Ushbu hodisaning talqini yangi yetakchilik amaliyotiga o‘tish ayollarning ustunligini yaratishini taxmin qilishdir. Ammo yetakchilikning yangi modellari tomon bu jarayon ancha murakkab, chunki siljish bilan bog‘liq faqat jinsga emas, balki gender kuch dinamikasi. Bu qiziqroq, chunki u biznesda muvaffaqiyatga qanday erishishni tushunishda gender bog‘liqligi o‘zgarishi haqida.

Ushbu ishtiroklarni tekshirish uchun biz ma‘lum xususiyatlarning assotsiatsiyasini tushunishimiz kerak ,erkaklik va ayollik bilan va biznes muvaffaqiyati qoidalariga nima aloqasi bor. Buning asosiy sababi, ijtimoiy dunyoga qarashning ikki faoliyat sohasiga bo‘linganligi: jamoat sohasi, masalan, ish. Va shaxsiy soha - oila va jamiyat. Dunyoga bunday qarash juda tabiiy. Masalan, mehnat sohasidagi mehnat malakali, bog‘liq deb hisoblanadi maishiy sohada kadrlar tayyorlash va mehnatga oid. Bu hayotning ikki sohasini gender ajratishdir etakchilikda muhim ahamiyatga ega. "Ayol va erkak" yorlig‘i aniq deb hisoblanadi xususiyatlari va har bir sohada qanday qilib yaxshi ish qilish kerakligi ham. Xotin-qizlar uy sharoitida - oilada, erkaklar esa mehnat sohasida faol ishtirok etadilar.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Alice H. Eagly, Linda L. Carli, *The Leadership Quarterly* 14 (2003) 807-834.
The female
2. Leadership advantage: An evaluation of the evidence, Article. Bennis, W., and Nanus, B., Harper Business, New York, (2004). *Leaders: Strategies for Taking Charge*.
3. Blank Warren, Saranac Lake, NY, USA: AMACOM, (2001). *108 Skills of Natural Born Leaders*.
4. Judith G. Oakley, *Journal of Business Ethics*, (2000), Gender-based Barriers to Senior Management Positions: Understanding the Scarcity of Female CEOs.
5. http://www.albatrus.org/men_natural_leaders.htm Men – natural leaders, by Alan Barron.